

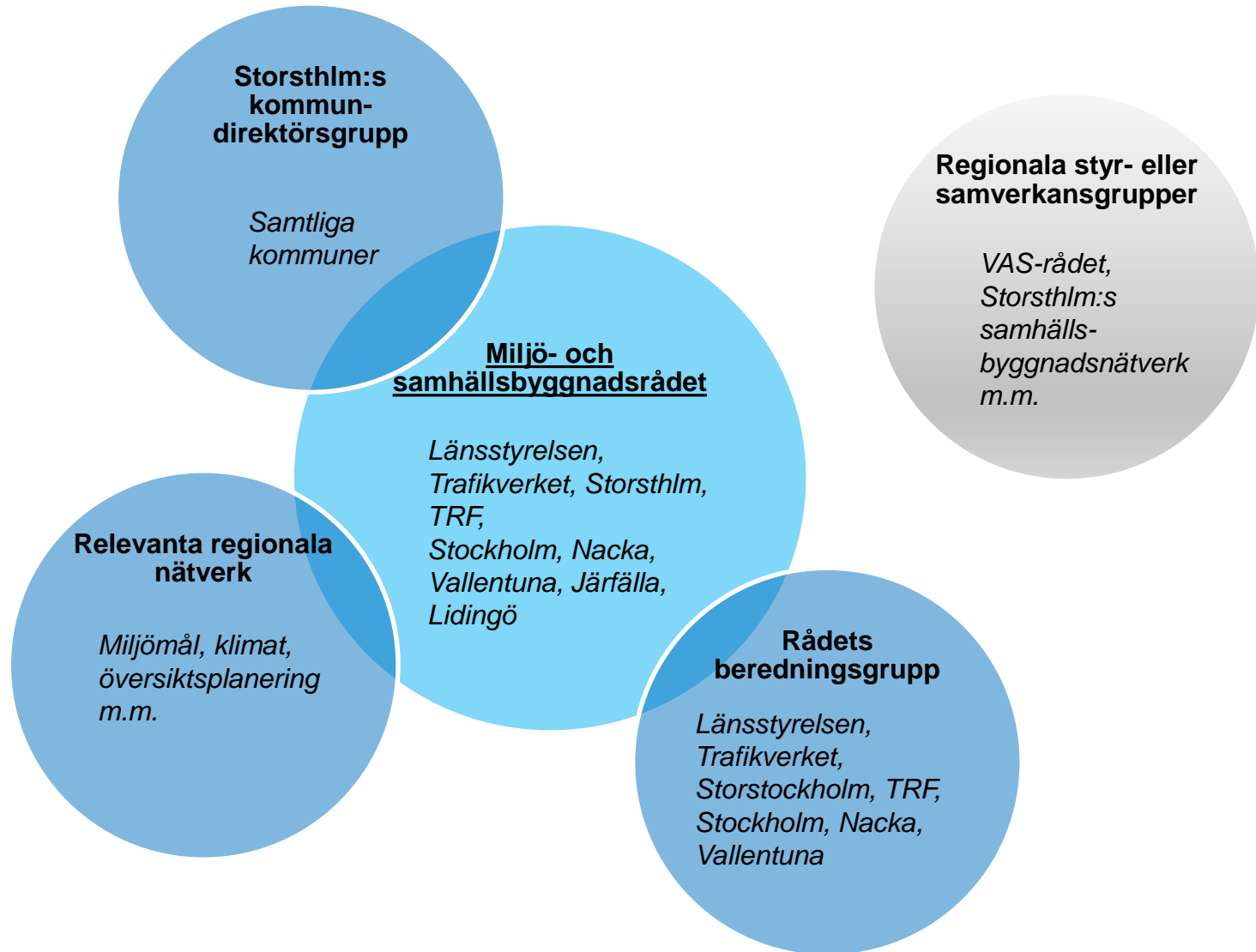
Skärgårdens Exekutivkommitté

2019-06-05

- Miljö- och samhällsbyggnadsrådet
- Förberedelser inför torka
- Regional vattenförsörjningsplan
- Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten
- Överklagade miljöbalksärenden

Göran Åström, Miljödirektör

Miljö- och samhällsbyggnadsdialogens organisation och omvärld

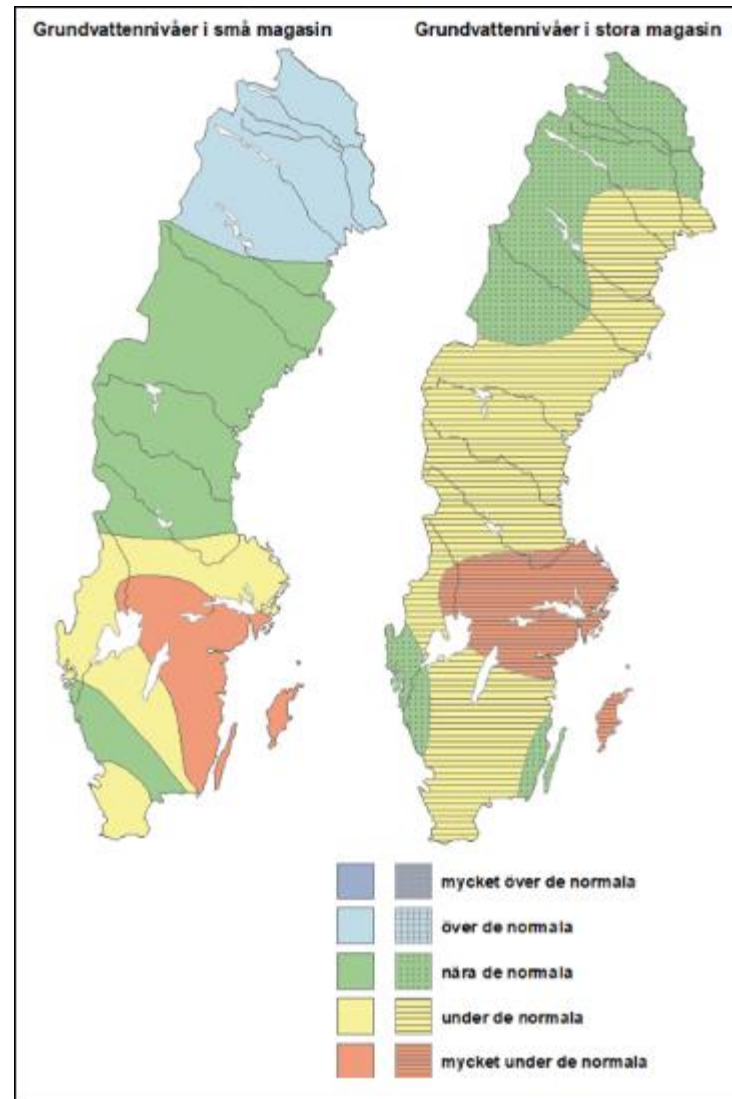
Miljö- och samhällsbyggnadsrådet

- Aktuella frågor senaste året:
  - Bostadsförsörjning
  - MKN vatten
  - Infrastrukturplanering: regionalt – lokalt
  - Regionbildningen
  - Klimat- och energistrategi
  - Planeringsunderlag för skyfall
  - Handlingsplan för Grön infrastruktur
  - Drivmedelsförsörjning
  - Elförsörjning
  - Förberedelser inför torka

FÖRBEREDELSE INFÖR TORKA

Aktuella grundvatten-nivåer (SGU 22/5)

Normala = genomsnittliga nivåer sedan 1970-talet

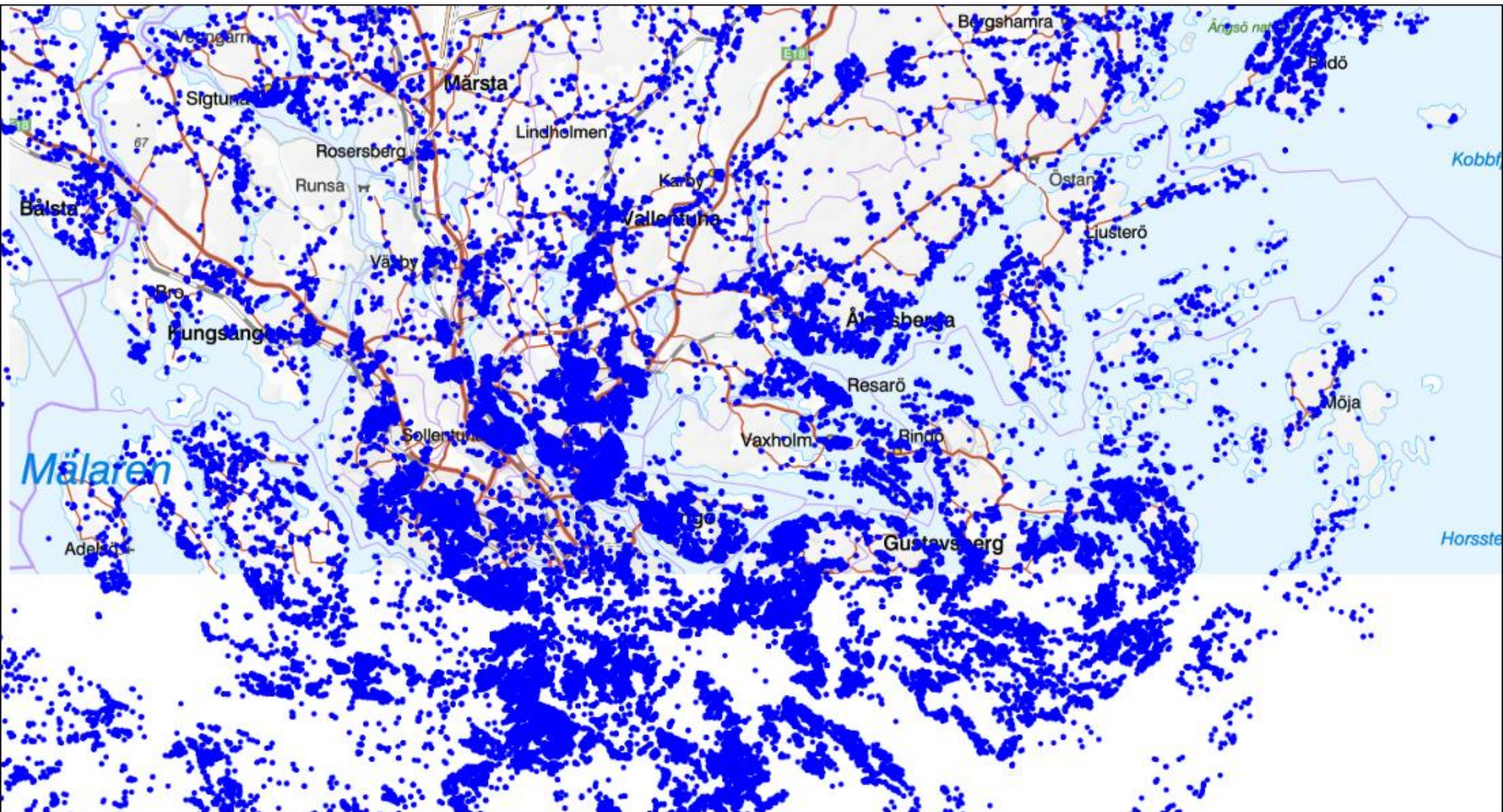
Små magasin:

- Innehåller lite vatten
- Reagerar snabbt på nederbörd och vattenuttag
- Oftast enskilda vattentäkter – både grävda och borrhäls
- Drygt 1 milj. permanentboende och ungefär lika många fritidsboende är beroende av dessa

Stora magasin:

- Innehåller mycket vatten
- Reagerar långsamt på nederbörd och vattenuttag
- Ofta i sand- och grusåsar
- Är viktiga för den kommunala vattenförsörjningen
- Närmare hälften av landets befolkning använder kommunalt grundvatten

Ytvatten (sjöar, vattendrag, hav,)

- Långa perioder utan nederbörd kan leda till vattenbrist
- Påverkar t ex
  - Dricksvattenförsörjning
  - Jord- och skogsbruk
  - Industrier
  - Turism. m.m
- Sämre vattenkvalitet (stillastående vatten, syrebrist, algblomning, mm)
- Påverkar även förutsättningar för djur och växter

Förberedelser inför ev. torka

- Kartlägga vattenbristsituationen – regeringsuppdrag
- Torkagruppern – chefsgrupp + handläggargrupp
- Information
- Stöd
- Kontaktnät
- Prioritera ärenden
- Rekommendation om att avråda från vattenuttag

Samhällsbyggnadsavdelningen

- Krishantering – koordinering av insatser
- Samverka med lokala, regionala och nationella aktörer
- Ledning och sambandscentral
- Kartläggningar
- Risk- och sårbarhetsanalyser
- Handlingsplaner
- Rådgivning om nödvattenförsörjning

Miljöavdelningen

- Rådgivning inför ansökan/anmälan om vattenverksamhet, för t ex anläggande av bevattningsdammar.
- Handläggning av anmälningsärenden om vattenverksamhet (prioritering av brådskande ärenden)
- Rådgivning om grundvatten och ytvatten
- Rådgivning om vattenuttag
- Rådgivning om att förebygga vattenbrist
- Bedömning av hur vattenbristen kan påverka vattenkvaliteten, främst då för bevattning av djur.
- Tillsyn vid klagomål, t ex om att vattenuttag sker utan tillstånd/anmälan
- Tillsyn av särskilt ansträngda vattendrag
- Förelägga verksamheter med tillstånd att upphöra med vattenuttag, om det behövs för dricksvattenförsörjningen. (Kan dock ge upphov till ersättningskrav och har knappt använts.)
- Rådgivning om nödvattenförsörjning, (i samarbete med enheten för samhällsskydd och beredskap)
- Rådgivning om allmän vattenförsörjning samt förmedla kontaktvägar

Landsbygdsavdelningen

- Frågor om stödregler och ev. undantag från dessa
- Information vid brist på foder och ökad risk för förgiftningar p g a dålig fodertillgång
- Betesförmedling, stängslingshjälp
- Vattenkvalitet - dricksvatten till djuren
- Samverkan med LRF, kommuner, banker (likviditetsproblem),
- Förmedla kontakter till andra avdelningar i frågor om t ex vattenverksamhet, uttag av vatten från dammar, vattendrag, sjöar, krisberedskap etc.

Regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län

Dricksvatten är en strategiskt viktig samhällsbyggnadsfråga!

Vattenförsörjningsplanens mål och strategier

■ Mål

- Klara att ett vattenverk ej levererar vatten under 1 månad.
- Säkra de dricksvattenresurser som har störst betydelse för regionens framtid.
- Säkerställa fungerande samverkansformer.

■ Strategier

- Nyttja Mälarens olika delar, öka redundans
- Stärk reserv- och nödvattenförsörjning
- Öka robusthet i tekniska anläggningar

Föreslagen beslutsmening:

”... ställer sig bakom den regionala vattenförsörjningsplanens mål och strategier, vilka ska ligga till grund för den fortsatta planeringen.”

	A	B	C	D
1	Rekommendation Regional vattenförsörjningsplan, 18/0161	Beslut		
2	Botkyrka kommun			
3	Danderyds kommun	Antas KS 8/4-19		
4	Ekerö kommun	Anstånd till 30/6		
5	Haninge kommun	Antas KS 25/3-19+ särskilt yttrande av (V)		
6	Huddinge kommun	Antas KS 3/4-19		
7	Järfälla kommun	Antas Tekn nämnden 11/4-19		
8	Lidingö stad	Antas KS 8/4-19		
9	Nacka kommun			
10	Norrtälje kommun	Antagen 20/3-19 Ksau		
11	Nykvarns kommun	Antas KS 26/3-19		
12	Nynäshamns kommun	Antas KS 4/4-19		
13	Salems kommun			
14	Sigtuna kommun			
15	Sollentuna kommun	Antas KF 25/4-19		
16	Solna stad			
17	Stockholms stad			
18	Sundbybergs stad	Antas KF 29/4-19		
19	Södertälje kommun	Antas KS 5/4-19		
20	Tyresö kommun			
21	Täby kommun			
22	Upplands-Bro kommun	Antas Samhällsbyggnads utskottet 10/4-19		
23	Upplands Väsby kommun	KS 4/3-19		
24	Vallentuna kommun			
25	Vaxholms stad			
26	Värmdö kommun	Antas KS 10/4-19		
27	Österåkers kommun			
28				

Blad1

Blad2

Blad3

Miljökvalitetsnormerna för vatten

- Skärpning av reglerna omkring MKN vatten 1 jan 2019
  - Ändringar i miljöbalken och vattenförvaltningsförordningen
  - Alla miljökvalitetsnormer för vatten ges **en juridisk bindande verkan**
  - **Rimlighetsavvägningen** i miljöbalken **gäller inte längre för MKN vatten**
  - Istället för skäliga villkor **ska myndigheterna ställa de krav som behövs** för att miljökvalitetsnormer i vatten ska kunna nås

- Vad innebär *att äventyra* att MKN kan följas?

Ändring i vattenförvaltningsförordningen (2004:660) per 11 januari 2019

- Myndighet eller kommun har möjlighet att **meddela undantag** från förbudet att **försämra eller äventyra** MKN.
- Sådant undantag får dock bara meddelas **under vissa förutsättningar**.
- Myndighet eller kommun **ska inhämta ett yttrande** från vattenmyndigheten om undantaget (4 kap. 13 § VFF)
- Om undantag beviljas ska **vattenmyndigheten snarast informeras** (4 kap. 13 § VFF)

Vad är då att ”**äventyra**” att MKN kan följas

- En förutsättning är att **tillräckligt med underlag** tas fram för att kunna bedöma om MKN kan följas eller inte
- Att *äventyra* innebär att:
  - **Tillräckligt med underlag visar att MKN inte kan följas**, även om alla riskminskande åtgärder genomförs och en verksamhet eller åtgärd sätter igång trots det
  - **Inte något eller för litet underlag har tagits fram** för att bedöma om MKN kan följas och en verksamhet eller åtgärd sätter igång

Vilka åtgärder kan ges undantag? (VFF 4:11)

11 § Trots 5 kap. 4 § miljöbalken får en myndighet eller kommun tillåta en verksamhet eller åtgärd som

1. ändrar en ytvattenförekomsts fysiska karaktär eller en grundvattenförekomsts nivå, eller
2. medför en risk att en ytvattenförekomsts kvalitet försämras från hög status till god status och verksamheten eller åtgärden är en hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet.

Vilka är då förutsättningarna för undantag? (VFF 4:12)

12 § En verksamhet eller åtgärd får tillåtas enligt 11 § endast om

1. verksamheten eller åtgärden

a) behöver vidtas för att tillgodose **ett allmänintresse av större vikt, eller**

b) innebär att dess **fördelar för människors hälsa och säkerhet eller för hållbar utveckling uppväger nackdelarna** med en sådan ändring eller försämring som avses i 11 §,

2. det av **tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader inte är möjligt** att uppfylla syftet med verksamheten eller åtgärden på något annat sätt som är väsentligt bättre för miljön, **och**

3. alla genomförbara **åtgärder vidtas för att mildra de negativa konsekvenserna** för vattenförekomstens status.

Samtliga kriterier måste vara uppfyllda

Vattenmyndigheten får en ny roll (VFF 4:13)

13 § Den myndighet eller kommun som prövar en fråga om att tillåta en verksamhet eller åtgärd enligt 11 § ska

1. ge vattenmyndigheten i det vattendistrikt där verksamheten ska bedrivas eller åtgärden vidtas tillfälle att yttra sig innan frågan avgörs, och

2. om verksamheten eller åtgärden tillåts, snarast informera vattenmyndigheten om detta.

Vatten stannar inte vid kommungränsen (VFF 4:16)

16 § Tillämpningen av 3, 9, 10, 11, 12, 13 eller 15 § får inte permanent hindra eller äventyra uppfyllandet av kvalitetskraven för **andra vattenförekomster inom vattendistriktet.**

(Detsamma gäller att undantaget inte får hindra att andra lagstadgade normer eller mål inte kan följas, t ex. som gäller skyddat område)

Överklagade miljöbalksärenden

- Ca 1000 ärenden i balans
- Satsning 3 år (aug. 2019 – aug. 2022)
- Tre jurister och en miljöhandläggare anställs specifikt för handläggning.